

Baro Başkanlarına, Türkiye Büyük Millet
Meclisi Üyelerine ve Kamuoyuna Çağrımızdır!

YÜKSEK YARGIDA ESİTLİK İSTİYORUZ!

Çatışmaların ve krizlerin dünya çapında belirsizlik ve endişeye neden olduğu, otoriter rejimlerin rijit kurallarının ise âdeta çözüm olarak dayatılmak istendiği bir dönemden geçiyoruz. Esasen çözümsüzlüğü sürekli kılan erkek egemen normlar karşısına çıkarılması gereken asgari müşteregin ise, hukukun üstünlüğü ve eşitlik ilkesinin ta kendisi olduğunu biliyoruz.

Biz kadın ve LGBTIQ+ avukatlar, 22 Kasım 2021 tarihinde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı seçimleri sürecinde "**Şekli Eşitlik Değil Gerçek Eşitlik**" diyerek çıktığımız yolda yüzlerce kadın avukatın imzasıyla "**Şiddete Karşı Deklarasyon**" ilan ettik. Şimdi de önümüzdeki Anayasa Mahkemesi üyeliği seçimleri için Baro Başkanları tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine önerilecek adayların üçünün de kadınlar ve lgbtiq+ların deneyim ve taleplerine kulak veren kadınlar veya lgbtiq+lar arasından olması için gayret ediyoruz.

Bilindiđi üzere avukatlığın yanı sıra bilhassa hâkimlik ve savcılık, sosyo-kültürel açıdan “erkek işi” olarak kodlanmakta, böylece süregelen cinsiyetçi kalıplar yargı kararlarında da kendini göstermektedir. Hukuk sistemine güvenin temini ise ancak yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı ile mümkündür. Yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı için de öncelikle yargının oluşumunun kamuoyunda güven uyandırması gerekir. Yargının bileşenleri olan yargıçlar yalnızca liyakat ve seçim ya da atanma yöntemleri açısından değil görünüş itibarıyla da bu güveni kazanmalıdır.

Toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı temsilin gözetilmesiyle kamuoyu güvenini kazanmayan ve bu güveni sürekli olarak diri tutamayan yargı meşruiyetini yitirmiş demektir.

Uyuşmazlıkların çözüm yeri olarak yargı mercilerinde bulunan üyelerin çeşitli bakış açılarını taşıması şüphesiz uyuşmazlıkların adilane çözümü için zorunludur. Öyle ki vicdani serbesti ile akıl ve mantık ilkelerine uygun kararlar üretilmesi için farklı yaşam deneyimlerinin, duygusal ve düşünsel dönüşümün bilgisinin imkânlarına erişim gerekir. Aksi takdirde yerleşik önyargı ve kalıplardan uzak, ayrımcılık gütmeyen bir yaklaşımın geliştirilmesi mümkün olmamaktadır. Yargı toplumun ekolojik, sağlıkla ilgili, ekonomik ihtiyaçlarından; etnisite, cinsel yönelim ve cinsiyet veya yaşla, eğitim durumu ile ilgili vb. maruz kalınan ayrımcılık konularından habersiz, bunlara duyarsız ve aksine dezavantajlı kişilerin yeniden yeniden mağdur edilmesine neden olacak kararlar üretirse yargıya güven duyulması imkânsızlaşır.

Bu anlamda çeşitli cinsel yönelimlerden, cinsiyetlerden, yoksulluk/varsıllık düzeylerinden, sağlık durumlarından, farklı kültürel özelliklerden kişilerin yargıç olması, akıl ve vicdan ilkelerine uygun adil kararlar verilmesini kolaylaştırabileceği gibi çeşitli düşüncelerin çarpışmasıyla toplumsal gerçeklik içinde yan yana duran birçok meselenin de birlikte çözümlenmesinin önünü açabilecektir.

Hatırdı tutulmalıdır ki yargı hukukun üstünlüğüne dayalı demokratik toplumların temel unsurlarındandır.

Anayasa Mahkemesinde hâlen **hiçbir kadın üye bulunmamaktadır.**

Anayasa Mahkemesinin kuruluşundan bu yana görev yapan **124 üye yargıcın yalnızca 5'i kadındır.**

Yine, şimdiye değin 11 başkanı olan Anayasa Mahkemesinin başkanlarından bugüne kadar **yalnızca 1'i kadındır.**

Anayasa Mahkemesinin bugüne kadar **hiçbir başkanı veya üyesi kadın avukatlar arasından olmamıştır.** Son kadın üyenin emekli olduğu 2014 tarihinden sonra Anayasa Mahkemesinde **kadın üye de yer almamıştır.**

Anayasal hak ve hürriyetlerin teminatı olarak kurulan Anayasa Mahkemesi artık cinsiyet eşitsizliğinin sembolü olmaktan çıkmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği ve Barolar, Anayasa Mahkemesine aday belirleme yetkilerini kullanırken toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle mücadele görevlerini yerine getirmelidir.

Türkiye Barolar Birlięinin 31.12.2020 tarihi itibarıyla mevcut verilerine göre, barolara kayıtlı 143.330 avukatın **yüzde % 45.72'si kadındır.**

Barolar avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek düzenini, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak amacıyla çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır. Hukukun üstünlüğü ve eşitlik ilkesine işlerlik kazandırılması yargıya güveni teminle avukatlık mesleğine duyulan güveni de koruyacaktır. Avukatlık mesleği ve meslek örgütlerimizde yerleşik erkek egemen anlayışın sona erdirilmesi tarihsel bir sorumluluktur.

Demokratik hukuk devletlerinin olmazsa olmazı tarafsız ve bağımsız yargıda eşitliğin tesis edilemiyor olması bir meşruiyet sorunudur.

Tek bir kadın ve LGBTIQ+ üyenin yer almadığı bir yargının meşruiyetinden söz edilemez.

Bizler, “Şiddete Karşı Deklarasyon” metnimizdeki taleplerimizin hayata geçirilmesi ile Anayasa Mahkemesine atanmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçiminde önerilecek üç aday üyenin de kadın veya LGBTIQ+ olması ve tarihte ilk kez Anayasa Mahkemesine yargıç olarak belirlenen avukat üyenin kadın veya LGBTIQ+ olması için kamuoyunu dayanışma göstermeye ve taleplerimize destek sunmaya davet ediyoruz.

Demokrasi mücadelesine yürekten güvenen kadın ve LGBTIQ+ avukatlar olarak, Baro Başkanlarının; hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunup koruyarak bu kavramlara işlerlik kazandırmaları, gelenekselleşen toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kırılması için kurumsal sorumluluk üstlenip,

Anayasa Mahkemesine üye yargıç olarak seçilecek üç adayı da toplumsal cinsiyet eşitliğine ve toplumsal gerçekliğimizin meselelerine duyarlı "kadın ve LGBTIQ+" aday adayları arasından belirlemelerini istiyoruz.